

Google's eigen geheim

Google's weigering om zoektermen af te staan is niet ingegeven door respect voor privacy, maar door de economische belangen van het internetbedrijf.

Door onze correspondent
FREEK STAPS

NEW YORK, 27 JAN. 'Buddha'. 'Jesus'. 'The planet Saturn'. 'Pirelli Kalender gewinnen'. 'Kitchen equipments'. 'Paris Hilton sex video'.

Gewoon een paar zoektermen, volgens Google. Het Amerikaanse internetbedrijf liet ze eerder deze maand op een beurs in Las Vegas over een groot scherm rollen, ter introductie van een Google-presentatie door oprichter Larry Page. Hoe onschuldig de meeste van de zoektermen ook lijken, ze zijn inmiddels inzet geworden van het meest recente hoofdstuk in de verhitte strijd tussen de Amerikaanse regering en voorvechters van de vrijheid van meningsuiting, ook op internet. Google zelf wil vooral het bedrijfsgeheim beschermen.

Afgelopen zomer vroeg het Amerikaanse ministerie van Justitie een aantal internetbedrijven om zoekgegevens. Ze wilde twee dingen: alle zoekopdrachten van één willekeurige week plus nog eens een miljoen willekeurig gekozen zoektermen, zoals Google die op de beurs liet zien.

Internetprovider America Online en zoekmachines MSN en Yahoo hebben deze gegevens inmiddels verstrekt. Google niet. De grootste zoekmachine ter wereld – en misschien ook wel het meest gevolgde bedrijf van het moment – vindt dat de overheid niets met de zoekopdrachten te maken heeft.

De Amerikaanse Justitie wil de gegevens al jaren hebben. In 1998 werd onder president Clinton de COPA-wet opgesteld, de *Children's Online Privacy Protection Act*. COPA maakt het strafbaar om doelbewust voor kinderen 'schadelijk' materiaal op internet te publiceren op plaatsen die makkelijk te vinden zijn. De 'hedendaagse normen van de gemeenschap' bepalen of materiaal schadelijk is. Overtreders van de wet kunnen rekenen op een boete van maximaal 50.000 dollar of zes maanden gevangenisstraf.

De wet stuitte direct al op weerstand van organisaties die de vrijheid van internet willen beschermen. In 2004 bevestigde het Hoogerechtshof dat COPA in strijd was met de vrijheid van meningsuiting. Rechtshandhavers moeten maar beter gebruik maken van filters, vond de rechter.

De regering-Bush wil de wet nu



Google-baas Larry Page tijdens een presentatie in Las Vegas, eerder deze maand. (Foto AFP)

nieuw leven inblazen. Door het verzamelen van de zoekgegevens probeert Justitie te bewijzen dat filters onvoldoende werken, en dat grover geschut dus noodzakelijk is.

Activisten zien hierin een nieuwe agressieve poging van de overheid om informatie over nietsvermoedende en onschuldige burgers te verzamelen. Vorige maand werd bekend dat de regering-Bush na 11 september opdracht had gegeven om willekeurige Amerikanen af te luisteren, in het kader van de *War on Terror*. Daarnaast wordt de Amerikaanse *Patriot Act* gebruikt om privégegevens van burgers te verzamelen om mogelijke terroristische aanslagen te voorkomen.

Sommige informatie zou geheim moeten blijven, zeggen voorvechters van online burgerrechten in de Amerikaanse media. Zoals Marc Rotenberg van het *Electronic Privacy Information Center*: „Het gaat hier om het beklemmende gevoel dat iemand je gedachten kan

lezen. Je interesses, je verlangens, je hobbies, en je angsten.”

Of zoals Greg Sterling die op de website van het *Search Engine Journal* schrijft dat „we ons allemaal zorgen zouden moeten maken. Wordt het internet een vehikel voor creativiteit, innovatie, communicatie en groei of toch iets anders – een mechanisme om ongenoegen in de gaten te houden en controle over groepen uit te oefenen door intimidatie?” En daarbij, zo stelt Sterling: waarom kan de overheid zelf niet zoeken op Google en dan kijken waar ze uitkomt?

Opvallend genoeg maakt Google zelf nauwelijks ophef over de mogelijke bedreiging van de privacy van zijn gebruikers. In een verklaring stelt de advocaat van het bedrijf dat ze de dagvaarding van Justitie „krachtig zal bestrijden”. Maar het enige bekende argument van Google staat in een brief van vijf pagina's die de Google-advocaat Ashok Ramani in oktober schreef, zo berichtte *The New*

York Times gisteren. „Google maakt bezwaar omdat openbaarmaking van de gegevens, de bedrijfsgeheimen, deze kroonjuwelen in gevaar kunnen brengen.”

Het gaat dus niet alleen om privacy. Google wil niet dat de overheid inzage krijgt in het zoekstelsel en is bang dat deze affaire mogelijk bezoekers wegjaagt. Google denkt aan zijn inkomsten. Zo bleek eerder deze week, toen het zoekbedrijf de komst van een gecensureerde Chinese Google-site aankondigde. Zolang er tenminste 100 miljoen Chinese internetgebruikers met Google gaan werken, heeft het bedrijf blijkbaar geen moeite met censuur (zie inzet).

De Amerikaanse overheid wil echter geen censuur toepassen. Ze zegt zelfs geen persoonsgegevens te willen achterhalen, alleen zoektermen: „We hebben sinds het begin duidelijk gemaakt geen namen van gebruikers of welke andere informatie dan ook te willen”, liet een woordvoerder weten.

Maar ondertussen verstrekt Google op verzoek wel namen en zoekgegevens van individuele Amerikaanse burgers aan Justitie. Bijvoorbeeld als daar een juridische noodzaak voor is in fraudezaken of bij echtscheidingen. Hoe vaak dit soort verzoeken om informatie binnenkomt, wil Google niet zeggen. Maar ter vergelijking: internetprovider America Online krijgt, met beduidend minder bezoekers dan Google, duizend van dit soort verzoeken per maand.